

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 9/21
Λουξεμβούργο, 26 Ιανουαρίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-16/19
VL κατά Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie

Η πρακτική εργοδότη η οποία συνίσταται στην καταβολή επιδόματος αποκλειστικώς στους εργαζομένους με αναπηρία που έχουν υποβάλει πιστοποιητικό αναπηρίας κατόπιν της ημερομηνίας την οποία επέλεξε ο ίδιος μπορεί να συνιστά άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω αναπηρίας

Η VL εργάστηκε σε νοσοκομείο της Κρακοβίας (Πολωνία) από τον Οκτώβριο του 2011 έως τον Σεπτέμβριο του 2016. Τον Δεκέμβριο του 2011, της χορηγήθηκε πιστοποιητικό αναπηρίας, το οποίο υπέβαλε στον εργοδότη της τον ίδιο μήνα. Προκειμένου να μειωθεί το ποσό των εισφορών τις οποίες κατέβαλλε το νοσοκομείο στο Εθνικό Ταμείο Αποκαταστάσεως Ατόμων με Αναπηρία, ο διευθυντής του ιδρύματος αυτού, κατόπιν συναντήσεως με το προσωπικό κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013, αποφάσισε να χορηγηθεί μηνιαίο επίδομα στους εργαζομένους που θα του προσκόμιζαν, κατόπιν της εν λόγω συναντήσεως, πιστοποιητικό αναπηρίας. Βάσει της αποφάσεως αυτής, το επίδομα χορηγήθηκε σε δεκατρείς εργαζομένους οι οποίοι είχαν προσκομίσει το πιστοποιητικό αναπηρίας κατόπιν της εν λόγω συναντήσεως, ενώ δεκαέξι εργαζόμενοι που είχαν υποβάλει το πιστοποιητικό τους αναπηρίας στον εργοδότη πριν από τη συγκεκριμένη συνάντηση, μεταξύ των οποίων καταλεγόταν και η VL, δεν έλαβαν το συγκεκριμένο επίδομα.

Δεδομένου ότι η αγωγή την οποία είχε ασκήσει κατά του εργοδότη της απορρίφθηκε πρωτοδίκως, η VL άσκησε έφεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Sąd Okręgowy w Krakowie (πρωτοδικείο περιφέρειας Κρακοβίας, Πολωνία). Κατά την εκκαλούσα, η πρακτική του εργοδότη της, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ορισμένων εργαζομένων με αναπηρία από το ευεργέτημα επιδόματος χορηγούμενου σε εργαζομένους με αναπηρία και της οποίας αποκλειστικός σκοπός ήταν να μειωθεί το ποσό των εισφορών που καταβάλλει το νοσοκομείο, δια της παρακινήσεως των εργαζομένων με αναπηρία που δεν είχαν ακόμη προσκομίσει πιστοποιητικό αναπηρίας να το υποβάλουν, αντιβαίνει στην απαγόρευση κάθε άμεσης ή έμμεσης διακρίσεως λόγω αναπηρίας, κατά την οδηγία 2000/78¹.

Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο, καθόσον διατηρούσε αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία του άρθρου 2 της ως άνω οδηγίας και, ειδικότερα, ως προς το ζήτημα αν συντρέχει διάκριση, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, σε περίπτωση κατά την οποία εργοδότης προβαίνει σε διάκριση εντός ομάδας εργαζομένων οι οποίοι έχουν το ίδιο προστατευόμενο χαρακτηριστικό, αποφάσισε να υποβάλει ερώτημα στο Δικαστήριο. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν η πρακτική εργοδότη η οποία συνίσταται στον αποκλεισμό, από της ημερομηνίας που αυτός έχει επιλέξει, από το ευεργέτημα επιδόματος το οποίο καταβάλλεται στους εργαζομένους με αναπηρία, υπό την προϋπόθεση της υποβολής πιστοποιητικού αναπηρίας, των ατόμων εκείνων που είχαν ήδη υποβάλει στον εργοδότη τέτοιο πιστοποιητικό πριν από την καθορισθείσα ημερομηνία δύναται να συνιστά διάκριση κατά την έννοια της προμνημονευθείσας διατάξεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

¹ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ 2000, L 303, σ. 16).

Το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου εξετάζει, καταρχάς, αν η διαφορετική μεταχείριση εντός ομάδας ατόμων με αναπηρία μπορεί να εμπίπτει στην «έννοια των διακρίσεων», κατά το άρθρο 2 της οδηγίας 2000/78. Επισημαίνει συναφώς ότι το γράμμα του άρθρου αυτού δεν καθιστά δυνατό να συναχθεί ότι, όσον αφορά τον συγκεκριμένο λόγο προστασίας, η απαγόρευση των διακρίσεων που προβλέπει η συγκεκριμένη οδηγία περιορίζεται αποκλειστικώς στις διαφορές ως προς τη μεταχείριση μεταξύ προσώπων με αναπηρία και προσώπων χωρίς αναπηρία. Ούτε και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο αυτό προβλέπει τέτοιο περιορισμό. Όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκεται με την οδηγία αυτή, αυτός συνηγορεί υπέρ ερμηνείας κατά την οποία η συγκεκριμένη οδηγία δεν περιορίζει τον κύκλο των προσώπων σε σχέση με τα οποία μπορεί να γίνει σύγκριση προκειμένου να διαπιστωθεί διάκριση λόγω αναπηρίας αποκλειστικώς στα άτομα χωρίς αναπηρία. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι, μολονότι, βεβαίως, οι περιπτώσεις δυσμενούς διακρίσεως λόγω αναπηρίας, κατά την έννοια της ίδιας οδηγίας, είναι, κατά κανόνα, εκείνες στις οποίες τα άτομα με αναπηρία υφίστανται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση ή υφίστανται μειονεκτική μεταχείριση σε σχέση με τα άτομα χωρίς αναπηρία, η παρεχόμενη βάσει της οδηγίας αυτής προστασία θα μειωνόταν αν γινόταν δεκτό ότι περίπτωση κατά την οποία υφίσταται τέτοια διάκριση εντός ομάδας προσώπων αποτελούμενης αποκλειστικώς από άτομα με αναπηρία δεν εμπίπτει, εξ ορισμού, στο πεδίο εφαρμογής της απαγορεύσεως των διακρίσεων την οποία προβλέπει η εν λόγω οδηγία. Επομένως, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως η οποία κατοχυρώνεται με την οδηγία 2000/78 αποσκοπεί στην προστασία του εργαζομένου με αναπηρία έναντι κάθε δυσμενούς διακρίσεως λόγω αναπηρίας όχι μόνον σε σχέση με τους εργαζομένους χωρίς αναπηρία, αλλά και σε σχέση με τους λοιπούς εργαζομένους με αναπηρία.

Το Δικαστήριο εξετάζει εν συνεχεία αν η επίμαχη πρακτική μπορεί να συνιστά διάκριση λόγω αναπηρίας, την οποία απαγορεύει η οδηγία 2000/78. Επισημαίνει κατά πρώτον επί του ζητήματος αυτού ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ένας εργαζόμενος υφίσταται εκ μέρους του εργοδότη του μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνην που υφίσταται σε ανάλογη κατάσταση κάποιος άλλος από τους εργαζομένους του ίδιου εργοδότη και κατά την οποία αποδεικνύεται, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των κρίσιμων περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ότι η δυσμενής αυτή μεταχείριση οφείλεται στην αναπηρία του πρώτου εργαζομένου, καθόσον στηρίζεται σε κριτήριο άρρηκτα συνδεδεμένο με την αναπηρία αυτή, η συγκεκριμένη μεταχείριση αντιβαίνει στην απαγόρευση των άμεσων διακρίσεων κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2000/78. Δεδομένου ότι η επίμαχη πρακτική έχει ως αποτέλεσμα διαφορετική μεταχείριση δύο κατηγοριών εργαζομένων με αναπηρία οι οποίοι βρίσκονται σε ανάλογη κατάσταση, απόκειται, επομένως, στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει αν η χρονική προϋπόθεση που επέβαλε ο εργοδότης για τη χορήγηση του επίμαχου επιδόματος, συγκεκριμένα δε στην υποβολή του πιστοποιητικού αναπηρίας κατόπιν της ημερομηνίας που αυτός επέλεξε, συνιστά κριτήριο άρρηκτα συνδεδεμένο με την αναπηρία των εργαζομένων στους οποίους δεν χορηγήθηκε το επίδομα αυτό. Το Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι, εν προκειμένω, ο εργοδότης δεν φαίνεται να παρέσχε στους εργαζομένους με αναπηρία που του είχαν ήδη προσκομίσει το πιστοποιητικό πριν από την καθορισθείσα ημερομηνία τη δυνατότητα να υποβάλουν εκ νέου το πιστοποιητικό τους ή να υποβάλουν νέο, οπότε η πρακτική αυτή θα μπορούσε να περιαγάγει σε οριστική αδυναμία εκπληρώσεως της εν λόγω χρονικής προϋποθέσεως μια σαφώς προσδιοριζόμενη ομάδα εργαζομένων αποτελούμενη από το σύνολο των εργαζομένων με αναπηρία, των οποίων η συγκεκριμένη ιδιότητα ήταν οπωσδήποτε γνωστή στον εργοδότη κατά την καθιέρωση της πρακτικής αυτής. Πράγματι, οι εργαζόμενοι αυτοί είχαν προηγουμένως καταστήσει δυνατή την τυπική αναγνώριση της ιδιότητας αυτής προσκομίζοντας πιστοποιητικό αναπηρίας. Ως εκ τούτου, μια τέτοια πρακτική μπορεί να συνιστά άμεση διάκριση σε περίπτωση κατά την οποία δύναται να περιαγάγει σε οριστική αδυναμία εκπληρώσεως της εν λόγω χρονικής προϋποθέσεως μια σαφώς προσδιοριζόμενη ομάδα εργαζομένων αποτελούμενη από το σύνολο των εργαζομένων με αναπηρία, των οποίων η συγκεκριμένη ιδιότητα ήταν οπωσδήποτε γνωστή στον εργοδότη κατά την καθιέρωση της πρακτικής αυτής.

Κατά δεύτερον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι εάν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει, αντιθέτως, ότι η επίμαχη διαφορετική μεταχείριση οφείλεται σε μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη πρακτική, θα πρέπει, προκειμένου να κρίνει αν η πρακτική αυτή συνιστά έμμεση διάκριση κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2000/78, να διακριβώσει αν η υπό εξέταση διαφορετική μεταχείριση έχει ως αποτέλεσμα να περιέλθουν σε μειονεκτική θέση ειδικώς άτομα με

ορισμένες αναπηρίες σε σχέση με άτομα με άλλες αναπηρίες και, ειδικότερα, να περιαγάγει σε μειονεκτική θέση ορισμένους εργαζομένους με αναπηρία λόγω της ιδιαίτερης φύσεως της αναπηρίας τους, ιδίως δε λόγω του εμφανούς χαρακτήρα του ή λόγω του ότι η αναπηρία αυτή απαιτούσε εύλογες προσαρμογές. Πράγματι, κατά το Δικαστήριο, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι ιδίως οι εργαζόμενοι με τέτοια αναπηρία ήταν υποχρεωμένοι στην πράξη να γνωστοποιήσουν επισήμως στο εμπλεκόμενο στην υπόθεση νοσοκομείο, πριν από την ημερομηνία που αυτό επέλεξε, την κατάσταση της υγείας τους, υποβάλλοντας πιστοποιητικό αναπηρίας, ενώ άλλοι εργαζόμενοι με διαφορετική αναπηρία, η οποία, για παράδειγμα, είναι λιγότερο σοβαρή ή δεν απαιτεί αμέσως τέτοιες προσαρμογές, εξακολουθούσαν να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν εάν θα προέβαιναν στην ως άνω γνωστοποίηση. Ως εκ τούτου, πρακτική όπως η επίμαχη, μολονότι εκ πρώτης όψεως ουδέτερη, μπορεί να συνιστά έμμεση διάκριση λόγω αναπηρίας όταν έχει ως αποτέλεσμα τη μειονεκτική μεταχείριση εργαζομένων με αναπηρία λόγω της φύσεως της αναπηρίας τους, ενώ δεν δικαιολογείται αντικειμενικώς από θεμιτό σκοπό και τα μέσα για την επίτευξη του σκοπού αυτού δεν είναι πρόσφορα και αναγκαία, στοιχεία των οποίων η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582